

Lekker doorpluggen

Roland gaat stug door met het uitbrengen van plug-ins en de laatste aanwinsten zijn emulaties van de beroemde System-100 en de nieuwste System-1. Hoe verhouden deze zich tot de hardware, en hoe klinken ze uit een computer?

door Stefan Robbers > stefan@interface.nl

Roland bracht onlangs twee nieuwe plug-ins uit: de System-1 en System-100. Eerder verschenen al SH-101, SH-2 en Promars plug-ins. Kenmerk is dat ze allemaal gemedeld zijn naar klassieke Roland synthesizers, waarbij gebruik is gemaakt van ACB-algoritmes. Deze Analog Circuit Behaviour modelt de losse componenten van een apparaat, waardoor de sound zo goed mogelijk benaderd wordt. Beide plug-ins behoren tot de zogenaamde 'plug-out'-reeks, wat wil zeggen dat ze in de Roland Aira System-1 en System-1m hardware geladen kunnen worden, hoewel dat laatste voor de System-1 plug-in niet erg zinvol is natuurlijk.

De System-1 plug-in is vooral bedoeld om op een computer ook met de soundengine

van de System-1 te kunnen werken, om zo compatibel te blijven met bijvoorbeeld een liveset-up. Uiteraard kun je de hardwareknoppen en -schuiven van de hardware System-1 dan gebruiken om de plug-in mee te bedienen, en automatisering mee op te nemen.

Beide plug-ins werken op Windows en Mac als vst en audio units. Hoewel de vst3-plug-in crashes veroorzaakte op daw-hosts op mijn Mac, deed de audio unit het wel prima. De System-1 kun je overigens ook als library manager gebruiken om geluiden in de hardware System-1(m) te zetten.

System-100

De System-100 was een serie Roland modules die bestond uit synthesizers, sequencers, expanders, mixers en zelfs speakers. De opzet is niet heel modulair, maar de verschil-

INFO

- **prijs incl:** System-100: € 175,- voor System-1 eigenaar: € 130,- System-1: € 145,- voor System-1 eigenaar: € 110,-
- **distributie:** Roland, Roland Central Europe
- **internet:** www.rolandce.com, www.roland.com

SPECIFICATIES

- **System-1**
- vst2/vst3/au-plug-in
- maximale polyfonie: 4 stemmen
- lfo-golfvorm (sine, triangle, saw, square, sample&hold, random)
- oscillator-golfvorm (saw, square, triangle, saw 2, square 2, triangle 2, noise saw, logic operation, fm, fm+sync, vowel, cb)
- suboscillator (-1 oct, -2 oct)
- noise oscillator (white noise, pink noise)
- modulatebron (manual, lfo, p. env, f. env, a. env, sub osc)
- envelope met adsr-curves
- mixer
- filter, lpf-type (-12dB, -24dB) + hpf cutoff met resonantie
- filter envelope adsr, key follow
- effect: tone, crusher, reverb, delay, scatter
- arpeggiator

lende delen konden wel aan elkaar gekoppeld worden. Kenmerkend was de warme sound met veel diepte, en een zijde-achtig klinkend filter. De System-100 plug-in combineert een aantal van die modules. Dat levert een plug-in op met twee oscillators, een filter met resonantie en tracking, envelopes voor amplitude en filter, ringmodulator en ruis-generator. Ook de mixer ontbreekt niet en het geheel heeft qua kleur en layout de look en feel van de originele hardware. De plug-in voegt daar een arpeggiator, phaser, reverb en delay aan toe. Dan zijn er nog twee lfo's.

Het leuke is nu dat je diverse componenten met virtuele patchkabels aan elkaar kunt koppelen. Dit doe je door een kabel te trekken tussen twee punten. Maar Roland heeft nog iets anders bedacht: linksonder bevindt zich een steekveld matrix, waar je, door een stift op een kruispunt te prikken, ook een patch kunt maken. Als je met de muis over het steekveld hovert dan zie je de in- en uitgangen die bij de velden van de steekmatrix horen. Het geheel wordt afgerond met een dubbele 'analoge' vu-meter bovenaan.

De plug-in is monofoon, en bevat ook een virtueel keyboard dat je kunt uitschakelen. De lay-out is overigens ook om te zetten naar de 'System-1' zodat je, vooral als je hem bedient met de hardware, een duidelijke

Het geheel heeft qua kleur en lay-out de look en feel van de originele hardware

overeenkomst hebt. Er worden 3 banken van 64 patches meegeleverd, en je kunt daarnaast zelf nieuwe banken aanmaken en vullen met eigen geluiden. De presets geven een goed beeld van het enorme klankpalet van de System-100. De klank is ook erg overtuigend: diep en vol met details. De geluiden lopen uiteen van strakke basen met resonantie via leads tot spetterende geluidseffecten.

Heb je goede studiomonitors of een subwoofer staan, dan kun je horen dat de detaillering van het geluid tot ver in het laag doorloopt. Ook het warme, silky filtergeluid heeft men knap weten na te maken. Hoewel de lay-out eigenlijk best eenvoudig is, kun je zo – zeker met alle patchmogelijkheden – zo'n beetje alle soorten geluiden maken die je maar wilt. Bijkomend voordeel als je een System-1m-module hebt, is dat je ook de cv/gate-ingangen en -uitgangen kunt benutten waardoor een echt hybride instrument ontstaat dat de link vormt tussen modulaire hardware en moderne software.

System-1

Deze plug-in is in eerste instantie een beetje vreemde eend in de bijt. Het is de enige plug-in van Roland die niet terugrijdt naar

het verleden maar juist een moderne, virtuele synthesizer emuleert. Het is dus feitelijk een puur software uitvoering van de System-1 hardware. De architectuur is dan ook gelijkwaardig: twee oscillators plus een suboscillator en een ruisgenerator. Dan een pitch ad-envelope, filter en amplitude adsr-envelope, lfo, portamento en effecten zoals een crusher, reverb en delay en ook een arpeggiator. Ook deze plug-in volgt de lay-out van de hardware met de bekende groene kleurstelling.

In dit geval worden er ongeveer 7 banken van 64 presets meegeleverd, en de plug-in kan ook gebruikt worden als library manager voor de hardware. Daarvoor hoeft je hem niet eens te kopen; de demoversie kan dit ook. Klankmatig doet de software niet onder voor de hardware, hij klinkt krachtig en modern, met ook weer een enorme detaillering. De cpu wordt ook door deze plug-in weer flink aangesproken. Eén groot verschil met de System-100 is natuurlijk dat de System-1 maximaal vierstemmig polyfoon is, zodat ook akkoorden tot het geluidenscala behoren. De beperkte modulatie zorgt wel voor wat minder avontuurlijke klanken dan bij de System-100, maar daar is deze plug-in ook niet voor bedoeld. De grote kracht ligt in

SPECIFICATIES

- **System-100**
- beschikbaar als vst2/vst3/au-plug-in en plug-out voor system-1 en system-1m synthesizer
- monofoon
- lfo-1/lfo-2 waveform (sin, tri, saw, sq, s&h)
- externe cv-input
- lfo, s&h, clock en keyboard cv-output
- vco-1/vco-2 met saw, sq, tri en pwm
- ext cv-input (vco-1 only)
- ext cv-gain (vco-1 only)
- sync input (vco-2 only)
- sync (on/off, strong/weak)
- sync, vco, noise en ring mod-output
- noise type
- mixer
- ext input
- vcf low en high pass-filter met adsr-envelope
- effecten: phaser, reverb, delay, scatter
- tempo sync (on, off)
- arpeggiator
- routing matrix
- patches per bank: 64 patches

- korte introductie van System-100 en System-1 door Roland
- audiodemo's System-100
- demoversies

Conclusie

Zowel de System-100 als de System-1 zijn plug-ins met een uitstekend geluid, dat echt diepte heeft en detail. Die doortekende klank doet wel een aanslag op je cpu, een gemiddelde quadcore processor heeft al moeite met meer dan twee van deze plug-ins tegelijk actief. Maar goed, het is ook duidelijk te horen waar die rekenkracht heen gaat. Beide plug-ins hebben een userinterface die gebaseerd is op de hardware waar ze vanaf stammen; het editen is daardoor niet altijd handig vanwege de kleine knopjes en schuifjes. Maar de zoomfunctie is dan wel handig in ruil voor wat blokkerige graphics. De System-100 heeft een handig steekveld, waardoor je op de computer snel patches kunt maken, en het is erg leuk als je de plug-out gebruikt in combinatie met de hardware cv/gate-aansluitingen van de System-1m. Ben je op zoek naar een krachtig klinkende softsynth met een uniek karakter, dan moet je zowel de System-100 als de System-1 plug-in zeker checken. ■

HET OORDEEL

- + goede emulatie van originele apparaat
- + krachtige, diepe sound
- cpu-intensief